

**ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต
ของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**
**Satisfaction of Learning and Life Skills Activities
toward to Pharmacy Students, Doctor of Pharmacy Program,
Faculty of Pharmacy, Silpakorn University**

Received: February 11, 2021

Resived: April 8, 2021

Accepted: April 19, 2021

ประพันธ์ศักดิ์ ดวงสุวรรณ*

Prapansak Toungsuwan

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประชากรเป็นนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 6 ชั้นปี ที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 385 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของเครื่องซีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเข้าร่วมและผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ ส่วนความพึงพอใจกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต โดยรวมพบว่ามี ความพึงพอใจ ต่อแผนกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต ตามกรอบแนวคิดของการพัฒนานักศึกษาเภสัชศาสตร์ ในแต่ละช่วงชั้นปีที่กำหนด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = .72) ด้านข้อเสนอแนะในการจัด กิจกรรมนักศึกษาเห็นว่า ควรจัดกิจกรรมที่เปิดมุมมองสู่โลกกว้าง จัดเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม มีการส่งเสริมจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกร มีรูปแบบกิจกรรมที่สนุกสนาน และตอบสนองความสนใจ ของนักศึกษาตามวุฒิภาวะ

คำสำคัญ : นักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร/ กิจกรรมนักศึกษา/ ทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิต

* อาจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Lecturer Dr., Department of Lifelong Education, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: prabhansakdi@hotmail.com

Abstract

The purpose of this research address to investigated satisfaction towards to learning and life skills activities of Pharmacy students, Doctor of Pharmacy program Faculty of Pharmacy, Silpakorn University. Population were Pharmacy students all 6 years studying in Doctor of Pharmacy. 385 Samples from Simple Random Sampling confidence level table estimation to 95 percent of R.V. Krejcie & D.W. Morgan. Data collected by questionaries. Analyzed by percentage, mean, and standard deviation. The results overview found that all students participated activities and reached to criteria settle together with affective satisfaction of learning and life skills' activities also satisfaction toward to activities' planed on each year Pharmacy-student development framed at a high level activities ($\bar{x} = 3.7$, S.D. = .72) along with activities suggestions to worldwild vision concerned, appropriated activities time table, Pharmacist's ethic encoraged, enjoyment activities platform and responding to maturity attention.

Keywords : Pharmacy Students Silpakorn University/ Students' Activities/ Learning and Life's Skills

บทนำ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิตทางเภสัชศาสตร์ที่มีความเป็นเลิศในทางวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม รวมทั้งมุ่งสู่ความเป็นองค์กรแห่งปัญญาทางเภสัชศาสตร์ระดับนำของประเทศภายใต้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งปรับตัวเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษา รู้ทันการเปลี่ยนแปลงในสังคมและวัฒนธรรม ดำเนินชีวิตที่มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ผ่านการให้ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เพื่อหล่อหลอมและขัดเกลาให้นักศึกษาในหลักสูตรเป็นบัณฑิตผู้มีความรู้ ทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิตทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ภายใต้ประกาศ “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์” ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) เพื่อส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาสู่นักศึกษา ให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ผ่านกิจกรรมนักศึกษาตามประกาศในเรื่อง “เกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมสำหรับนักศึกษา” ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) กิจกรรมบังคับ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนานักศึกษาด้านการเรียนรู้และการใช้ชีวิต 2) กิจกรรมเลือก เป็นกิจกรรมที่แยกออกเป็นประเภท 2.1) ประเภทวิชาการ 2.2) ประเภทกีฬาและส่งเสริมสุขภาพ 2.3) ประเภทนันทนาการ 2.4) ประเภทส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม 2.5) ประเภทบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสีแกวดล้อม ตามหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร (Faculty of Pharmacy Silpakorn University, 2017: 5-20)

กิจกรรมบังคับที่คณะเภสัชศาสตร์ฯ ร่วมกับงานกิจการนักศึกษา ได้จัดให้ระหว่างศึกษา คือ โครงการเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตสำหรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ โดยนำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม S.W.O.T. (SWOT Analysis) และความคิดเห็นของนักศึกษาไปพัฒนาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างประสบการณ์ด้านทักษะการเรียนรู้ และทักษะการใช้ชีวิตที่จะสามารถนำไปใช้ในอนาคต โดยจัดไว้ในตารางเรียนสัปดาห์ละ 2 คาบเรียนของทุกชั้นปี กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยในการปรับตัวในการเรียนระดับอุดมศึกษาในแต่ละช่วงชั้นปีตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งถือเป็นภาระงานหลักที่ได้รับมอบหมายของฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (Student Affair's Faculty of Pharmacy Silpakorn University, 2018: 1-3)

เพื่อให้กิจกรรมนักศึกษาช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ คือ เป็นผู้มีความรู้ จริยธรรม ใส่ใจสุขภาพ โดยมีความสามารถในการนำความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ ทักษะทางปัญญา ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ สื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีวินัย มีความรับผิดชอบและมีจิตสาธารณะ นำความรู้ไปใช้ รองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และการดำเนินชีวิตตามตามหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร (Faculty of Pharmacy Silpakorn University, 2017: 5-20) จึงดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมให้นักศึกษาโดยใช้ชื่อ กิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตตามความเหมาะสมของแต่ละช่วงชั้นปี ตามที่จุฬารัตน์เพช (Janphet, 2013: 54-59) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยควรมีการจัดการที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ดังนั้น จึงควรดำเนินการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ในหลักสูตรดังกล่าว ที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และใช้ชีวิตให้นักศึกษาจึงเป็นการทราบความพึงพอใจและทราบรายละเอียด รวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำข้อมูลไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตรงตามความสนใจและความต้องการ เพื่อวางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมแก่นักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิตของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตัวแปรที่ศึกษา

ความพึงพอใจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษา หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมนักศึกษาที่จัดให้นักศึกษาเภสัชศาสตร์ตามเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ กิจกรรมบังคับและกิจกรรมเลือก

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบถึงความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมบังคับและกิจกรรมเลือกเพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

- กิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษา หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
- ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

- ข้อมูลส่วนบุคคล
- ด้านตารางเรียน
- ด้านวิทยากร
- ด้านการบริหารจัดการ
- ด้านเกณฑ์ การประเมินผล การให้ผลย้อนกลับ และการชดเชยเวลาเข้าร่วมกิจกรรม
- ความพึงพอใจต่อแผนกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต ตามกรอบแนวคิดของการพัฒนานักศึกษาเภสัชศาสตร์ในแต่ละช่วงชั้นปีที่กำหนด

ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต ของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร เพื่อค้นคว้าความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจปัญหาด้านสาธารณสุข และตระหนักถึงบทบาทของเภสัชกรที่ร่วมแก้ปัญหาเหล่านั้นร่วมกับบุคลากรสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้วยการใช้ความรู้ในเชิงศิลปวิทยา เพื่อให้สมกับการเป็นเภสัชกรที่ดีพร้อมด้วยคุณธรรม ยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์อันดี มีความรับผิดชอบต่อนักเรียน สังคม ประเทศชาติ สามารถประยุกต์ความรู้ด้านวิชาชีพและนอกวิชาชีพ เพื่อบริการประชาชนด้านสุขภาพอนามัยอย่างมีประสิทธิภาพและเปี่ยมประสิทธิภาพเต็มที่ พร้อมกับมีความตระหนักว่าเป็นวิชาชีพที่ต้องเรียนรู้ใฝ่ศึกษาตลอดชีวิตสามารถค้นคว้าด้วยตนเองต่อไปได้ เพื่อปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เมื่อร่วมทำงานกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้นำ และผู้ร่วมงาน รวมทั้ง เกิดตระหนัก รู้ซึ่งถึงความเป็นไปในการพัฒนาคุณภาพของตนเองของวิทยาการและวิชาชีพและในการคุ้มครองผู้บริโภคทั้งในระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ ตติยภูมิ หรือในระดับที่สูงขึ้นไปอีกตามทิศทางและแนวโน้มการพัฒนาด้วยทักษะวิชาชีพที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน 2) ข้อกำหนดด้านของคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามประกาศมาตรฐานการอุดมศึกษาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้เพื่อสังคมแห่งการเรียนรู้ในด้านที่เกี่ยวกับนักศึกษา

มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิตได้ระบุไว้ว่า “บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก ” โดยระบุตัวบ่งชี้ของมาตรฐานด้านคุณภาพ 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ บัณฑิตมีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน บัณฑิตมีจิตสำนึก ปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ โดยคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ยังได้กำหนดไว้ว่า เพื่อเป็นบัณฑิตทางเภสัชศาสตร์ที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีบทบาทและมีส่วนร่วมอย่างดีในระบบบริการด้านสาธารณสุข และการสร้างเสริมสุขภาพตามแนวนโยบายแห่งชาติทางด้านยาและสาธารณสุข สอดคล้องกับการปฏิรูประบบสุขภาพของประเทศและสากลดังนี้ ดี หมายถึง มีคุณธรรม จริยธรรมและใส่ใจสุขภาพ เก่ง หมายถึง ความรู้ด้านวิชาการ วิชาชีพ ทักษะทางปัญญา สามารถคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ สื่อสารและสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เพื่อสังคม หมายถึง เป็นผู้มีความสัมพันธ์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ 3) ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ ที่กล่าวไว้ว่า “แรงจูงใจ” คือความรู้สึกภายในที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีผลมาจากความต้องการทั้งภายในและภายนอก (Needs) พลังขับ (Drives) หรือความปรารถนา (Desires) ที่ทำให้มนุษย์เกิดพลังความรู้สึกดิ้นรน เพื่อตอบสนองความต้องการนั้นด้วยการคิดหรือโดยการแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ความรู้สึกนั้นได้ทุเลา ทำให้บังเกิดเป็นความพึงพอใจในการได้ถ่ายทอดหลังจากที่ได้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมา 4) ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ คือ ความรู้สึก

ที่ดีหรือการเกิดทัศนคติด้านความพึงพอใจด้านบวกของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองถึงระดับที่ตนต้องการ บุคคลจะเกิดความคิดและรู้สึกดีต่อสถานการณ์นั้น สิ่งนั้น บุคคลนั้น

ในทางตรงกันข้าม หากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองจนถึงขีดที่ต้องการแล้ว ความพึงพอใจจะไม่เกิดขึ้นอาจเปลี่ยนไปจนถึงขั้นที่ไม่พึงพอใจทีเดียว โดยการศึกษาครั้งนี้จะได้ทราบถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต 5) ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ยอมเปิดโอกาสให้สมาชิกขององค์กรที่รวมตัวกันได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และได้ดำเนินงานตามแผนที่ตั้งไว้ เพื่อบรรลุผลประโยชน์ รวมทั้งมีการประเมินผลร่วมกันในขั้นสุดท้าย 6) ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อตัวบุคคล ในแง่ของการความรักใคร่ผูกพัน ทำให้บุคคลรู้สึกมั่นคงปลอดภัยและอบอุ่น ไม่ทำให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว รวมทั้งมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมทำให้รู้สึกมีเป้าหมาย มีความเป็นเจ้าของและได้รับการยอมรับจากกลุ่มหรือองค์กรว่าตนมีคุณค่า เกิดความรู้สึกว่าเป็นที่ต้องการและพึงพาได้ เกิดความรู้สึกมีคุณค่า และ 7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สรุปแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต

กิจกรรมเสริมหลักสูตร คือการเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของนักศึกษาในรูปแบบของทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิต สร้างสมรรถนะพื้นฐานที่นอกเหนือความรู้วิชาการ (Base Line Competencies) ค้นหาและเพิ่มพูนความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit Knowledge and Ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องเรียนในรูปแบบและเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพสังคม โดยบูรณาการกิจกรรมเสริมหลักสูตรและชีวิตจริงเพื่อให้นักศึกษาได้ทดลองการใช้ชีวิตในสังคม มีความท้าทายต่อนักศึกษามากกว่าการสอนจากตำราอย่างเดียว

แนวคิดและทฤษฎีของแรงจูงใจ คือ ความรู้สึกที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีผลมาจากความต้องการทั้งภายในและภายนอก (Needs) พลังขับ (Drives) หรือความปรารถนา (Desires) ที่ทำให้เกิดความรู้สึกดิ้นรนเพื่อตอบสนองความต้องการนั้นด้วยการคิด หรือแสดงพฤติกรรมให้พึงพอใจ ส่วนแนวคิดและทฤษฎีของความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติด้านความพึงพอใจด้านบวก เกิดจากการได้รับการตอบสนองในระดับที่ต้องการ ในด้านแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ร่วมคิดและตัดสินใจร่วมปฏิบัติ ดำเนินงานเพื่อประโยชน์และประเมินผลร่วมกันในขั้นสุดท้าย และแนวคิดและทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคมที่ว่า เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม ทั้งในด้านความช่วยเหลือ ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในสังคม ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งในสังคม ช่วยประคับประคอง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทำให้เกิดความรู้สึกได้รับการยอมรับ รู้สึกมั่นคง สามารถพึ่งพาอาศัย และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในเรื่อง ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนวิธีการดำเนินงานวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และรายงานผลการวิจัย

ในรูปแบบการนำเสนองานวิจัยด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ร่วมกับการวิเคราะห์สรุปรายละเอียดความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 6 ชั้นปี จำนวน 1,102 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) จำนวน 385 คน โดยวิธีการจับสลาก

ตารางแสดงจำนวนนักศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ของเครจซี่และมอร์แกน

ชั้นปี	จำนวนนักศึกษา (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
นักศึกษาปี 1	192	70
นักศึกษาปี 2	186	64
นักศึกษาปี 3	168	59
นักศึกษาปี 4	180	64
นักศึกษาปี 5	183	64
นักศึกษาปี 6	185	64
รวม	1,102	385

จากตารางแสดงจำนวนนักศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ของเครจซี่และมอร์แกน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลรวม 385 คน เป็นนักศึกษาปี 1 จำนวน 70 คน ปี 2 จำนวน 64 คน ปี 3 จำนวน 59 คน ปี 4 จำนวน 64 คน ปี 5 จำนวน 64 คน และปี 6 จำนวน 64 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรเกี่ยวกับ 1) สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต 3) ความพึงพอใจในรายละเอียดการพัฒนานักศึกษาตามช่วงชั้นปี 4) ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบการจัดกิจกรรม 5) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Question)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาขึ้นมาจากรวมทั้งสิ้น 4 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี การทราบเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา การทราบเรื่องเวลาเข้าร่วม

กิจกรรม การทราบรายละเอียดและเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้ และการใช้ชีวิตการเข้าร่วม และผ่านเกณฑ์กิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) จำนวน 6 ข้อ ระดับการวัดข้อมูลแบบนามบัญญัติ (Nominal Scale) และ (Ordinal Scale) 2) ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และใช้ชีวิต ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านตารางเรียน ด้านวิทยากร ด้านการบริหารจัดการ และด้านเกณฑ์ การประเมินผลการให้ผลย้อนกลับ และการชดเชยเวลาเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 17 ข้อ เพื่อใช้ในการวัดระดับปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง โดยรูปแบบข้อคำถามเป็นแบบสอบถามการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval Scale) โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นวิธีการให้คะแนนรวม (Rating Scale Method: Likert Scale Question) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้นของลิเคิร์ต (Likert) 3) ความพึงพอใจต่อแผนกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตตามกรอบแนวคิดการพัฒนา นักศึกษาแต่ละช่วงชั้นปี ตามประกาศของคณะเภสัชศาสตร์ เรื่อง การพัฒนานักศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในการพัฒนานักศึกษาในแต่ละช่วงชั้นปี 4) คำถามปลายเปิดด้านความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) มีค่า 0.973 หมายถึง แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นแล้วจึงนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดโดยนำไปเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่ได้จากการจับสลากจากการสุ่มอย่างง่ายในแต่ละชั้นปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการเข้ารหัสในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็นการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลในตอนท้าย

ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	107	27.8
หญิง	278	72.2
รวม	385	100.00
ชั้นปี		
ชั้นปี 1	70	18.2
ชั้นปี 2	64	16.6
ชั้นปี 3	59	15.3
ชั้นปี 4	64	16.6

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปี 5	64	16.6
ชั้นปี 6	64	16.6
รวม	385	100.00
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
การทราบเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา		
ทราบ	380	98.7
ไม่ทราบ	5	1.3
รวม	385	100.00
การทราบเรื่องเวลาเข้าร่วมกิจกรรม		
ทราบ	363	94.3
ไม่ทราบ	22	5.7
รวม	385	100.00
การทราบรายละเอียดและเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรม		
ทราบจากหลักสูตรเกสัชศาสตรบัณฑิต	151	39.2
ทราบจากคู่มือเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	58	15.1
ทราบจากเว็บไซต์คณะเกสัชศาสตร์	12	3.1
ทราบจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร	134	34.8
ทราบจากแหล่งอื่น ๆ	30	7.8
รวม	385	100.00
การเข้าร่วม และผ่านเกณฑ์กิจกรรมที่กำหนดไว้		
ผ่าน	378	98.2
ไม่ผ่านแต่ซ่อมเสริมเรียบร้อยแล้ว	7	1.8
รวม	385	100.00
ผลการเรียนเฉลี่ย		
ต่ำกว่า 1.50	2	0.5
1.51-2.00	3	0.8
2.01-2.50	24	6.2
2.51-3.00	124	32.2
3.01-3.50	183	47.5
มากกว่า 3.51	49	12.7
รวม	385	100.00

จากตารางพบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 278 คน ร้อยละ 72.2 เป็นเพศชาย จำนวน 107 คน ร้อยละ 27.80 จำแนกตามชั้นปี เป็นนักศึกษาปีที่ 1 จำนวน 70 คน ร้อยละ 18.2 รองลงมาเป็นนักศึกษาปีที่ 2 จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 เป็นนักศึกษาปีที่ 3 จำนวน 59 คน ร้อยละ 15.30 นักศึกษาปีที่ 4 จำนวน 64 คน ร้อยละ 16.60 นักศึกษาปีที่ 5 จำนวน 64 คน ร้อยละ 16.60 และนักศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 64 คน ร้อยละ 16.60

จำแนกตามการทราบรายละเอียดในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา พบว่า นักศึกษาเภสัชศาสตร์ส่วนมาก ทราบรายละเอียดจำนวน 380 คน ร้อยละ 98.7 และไม่ทราบรายละเอียดจำนวน 5 คน ร้อยละ 1.30

จำแนกตามการทราบรายละเอียดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ทราบรายละเอียด จำนวน 363 คน คิดเป็นร้อยละ 94.30 รองลงมาคือ ไม่ทราบรายละเอียด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70

จำแนกตามการทราบรายละเอียดและเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้ และการใช้ชีวิต พบว่า นักศึกษาทราบจากหลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิตมากที่สุด จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20 รองลงมา ทราบจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 และทราบจากเว็บไซต์ คณะเภสัชศาสตร์น้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10

จำแนกตามการเข้าร่วมและผ่านเกณฑ์กิจกรรมที่กำหนดไว้พบว่า มีนักศึกษาผ่านเกณฑ์การเข้าร่วม กิจกรรมมากที่สุด จำนวน 378 คน คิดเป็นร้อยละ 98.20 ไม่ผ่านกิจกรรมแต่เข้าร่วมกิจกรรมซ่อมเสริม เรียบร้อยแล้ว จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80

จำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย พบว่ามีผลการเรียนเฉลี่ยระดับ 3.01-3.50 จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 มากที่สุด รองลงมาคือผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 ส่วนผลการเรียนเฉลี่ย ต่ำกว่า 1.50 มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 ตามลำดับ

ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต

ตารางแสดงความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตโดยภาพรวม

การจัดกิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านตารางเรียน	3.59	.79	มาก
2. ด้านวิทยากร	3.77	.72	มาก
3. ด้านการบริหารจัดการ	3.87	.57	มาก
4. ด้านเกณฑ์ ประเมินผล ผลย้อนกลับและชดเชยเวลา	3.75	.71	มาก
เฉลี่ย	3.75	.59	มาก

ความพึงพอใจโดยรวมของการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิต ภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.59) ความพึงพอใจด้านการบริหารจัดการค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือด้านวิทยากร มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.72) อันดับสามคือ ค่าเฉลี่ยด้านเกณฑ์ การประเมินผลและการชดเชยเวลา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.71) และด้านตารางเรียน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำที่สุดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = 0.79)

ตารางแสดงความพึงพอใจในแผนกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต

แผนกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1	3.75	.66	มาก
2. ทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 2	3.72	.64	มาก
3. ทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 3	3.68	.75	มาก
4. ทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 4	3.83	.72	มาก
5. ทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 5	3.80	.77	มาก
6. ทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 6	3.81	.84	มาก
เฉลี่ย	3.77	.61	มาก

ความพึงพอใจต่อแผนกิจกรรม พบว่า ภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.73) แยกชั้นปี ชั้นปี 4 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 6 ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.84) อันดับที่สาม ความพึงพอใจของชั้นปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.77) อันดับที่ดี ความพึงพอใจของชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.66) อันดับที่ย่ำคือความพึงพอใจของชั้นปีที่ 2 มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.64) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ความพึงพอใจของชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = 0.75)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่ทำให้นักศึกษาสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต โดยเรียงตามลำดับความถี่และร้อยละ คือ ข้อ 1 เพราะเป็นกิจกรรมที่มีการเสริมทักษะการใช้ชีวิตทางด้านการทำงาน การบริหารชีวิต การปรับตัว และทางด้านอารมณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 9.61 ข้อ 2 ได้เปิดมุมมองใหม่ ๆ จากโลกภายนอก ทำให้ได้แรงบันดาลใจ มีกำลังใจมากขึ้นในการใช้ชีวิต ร้อยละ 5.46 และรองลงมาคือข้อ 3 เพราะมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ ทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ สนุก นอกเหนือจากการบรรยาย ร้อยละ 3.12 เป็นกิจกรรมที่ทำให้ได้เปิดโลกกว้าง และสอนให้มีความคิดบวก ร้อยละ 3.12 และกิจกรรมสอนให้ตระหนักถึงหน้าที่และมารยาท ร้อยละ 2.08

ข้อเสนอแนะอื่นในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ควรสอบถามว่านักเรียนมีความสนใจด้านไหน แล้วจึงจัดกิจกรรมตอบสนองตามความสนใจของนักเรียน ร้อยละ 6.49 2) จัดทัศนศึกษาในหรือนอกสถานที่ ไปปลูกป่าชายเลน เก็บขยะเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของนักเรียน ร้อยละ 4.94 3) จัดกิจกรรมปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพเกสัชกรรมและหน้าที่ของเภสัชกรเพื่อตระหนักในวิชาชีพ ร้อยละ 3.90 4) จัดกิจกรรมที่สนุกสนานเช่น ชมภาพยนตร์แล้ววิพากษ์ร่วมกัน เพื่อสร้างมิตรไมตรีต่อเพื่อน ๆ หรือการตอบคำถามชิงรางวัล ร้อยละ 2.60 5) ลดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมให้น้อยลงรวมทั้งไม่ควรจัดกิจกรรมในวันหยุด แต่ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา ร้อยละ 2.34 และ 6) จัดกิจกรรมให้ได้ทดลองปฏิบัติดีกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 1.82

สรุปผลการวิจัย

ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ทั้ง 6 ชั้นปี ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรตามวัตถุประสงค์การวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่ทราบรายละเอียดการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา จากคาบการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทั้งกิจกรรมบังคับ และกิจกรรมเลือกหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต ที่จัดโดยคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยนักศึกษาเข้าร่วมและผ่านเกณฑ์กิจกรรมที่กำหนดไว้ มีผลการเรียนสะสมเฉลี่ยมากที่สุดในระดับ 3.01-3.50

ในภาพรวม ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจด้านตารางเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับความพึงพอใจ ด้านวิทยากรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความพึงพอใจ ด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจด้านเกณฑ์ การประเมินผล ด้านการให้ผลย้อนกลับและการชดเชยเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมบังคับและกิจกรรมเลือกตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ความพึงพอใจต่อแผนกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตตามกรอบแนวคิดของการพัฒนานักศึกษาเภสัชศาสตร์ในแต่ละช่วงชั้นปีที่กำหนด ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาทุกชั้นปีมีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ในด้านความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ สิ่งที่ทำให้นักศึกษาสนใจเข้าร่วมกิจกรรมอันดับแรกคือ เป็นการจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมในการเสริมทักษะการใช้ชีวิตทางด้านการทำงาน การบริหารชีวิต การปรับตัว และช่วยพัฒนานักศึกษาด้านอารมณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทำให้ได้เปิดมุมมองใหม่จากโลกภายนอก สร้างแรงบันดาลใจในตนเอง มีกำลังใจในการใช้ชีวิตมากขึ้น รวมทั้งมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ที่ไม่เคยทราบ ได้รับความสนุกสนานนอกเหนือจากการบรรยาย ต้องการให้เป็นกิจกรรมที่ทำให้ได้เปิดโลกกว้าง กิจกรรมสอนให้มีความคิดด้านบวก และกิจกรรมนักศึกษายังสอนให้ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของเภสัชกร และมารยาทสังคมที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะอื่น คือ ควรสอบถามความสนใจและความต้องการของนักศึกษาก่อนวางแผนจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อตอบสนองตามความสนใจ เช่น จัดทัศนศึกษาในหรือนอกสถานที่ พาไปปลูกป่าชายเลน กิจกรรมเก็บขยะเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างความสัมพันธ์ กิจกรรมเพื่อปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่

ของเภสัชกร รวมทั้งจัดกิจกรรมที่สนุกสนานเช่น ชมภาพยนตร์ การตอบคำถามชิงรางวัล ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ คือ ควรลดเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ไม่ควรจัดกิจกรรมในวันเสาร์ อาทิตย์ ควรให้เหมาะสมกับเวลา และควรจัดกิจกรรมให้ได้ทดลองปฏิบัติ ไม่เป็นกิจกรรมที่มีการบรรยายเพียงอย่างเดียว

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ ภาพรวมพบว่า การจัดกิจกรรมบังคับและกิจกรรมเลือกของนักศึกษาในตารางเรียนมีผลต่อความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิต สอดคล้องกับ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-พ.ศ. 2565) ของกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2006: 1-7) ที่ว่า อุดมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษาในรูปแบบของ ทักษะชีวิต และทักษะสังคม สมรรถนะพื้นฐานที่สอดคล้องกับความรู้ วิชาการ การสะสมความรู้ และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอน ทั้งในด้านระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 2 คาบเรียนต่อสัปดาห์ สอดคล้องกับความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาของ จตุพร จันทรเพชร (Janphet, 2013: 54-59) ที่ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมควรมีทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ในเชิงปริมาณ คือ ระยะเวลา ในเชิงคุณภาพ คือ ความเข้าใจและความเหมาะสมของกิจกรรมเสริมทักษะในตารางเรียน เพื่อกิจกรรมนักศึกษาจะเป็นปัจจัยที่เหมาะสมในการอุทิศพลังสู่การพัฒนาตนเอง

ด้านวิทยากร เห็นว่า วิทยากรควรมีความรู้และความเชี่ยวชาญและความสามารถในการบรรยาย และการจัดกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2006: 1-7) ที่ว่า วิทยากรหรือผู้สอน มีอิทธิพลอย่างมากในการทำให้ผู้เรียนเข้าใจ เรียนรู้ สามารถคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ โดยการถ่ายทอดผ่านวิธีการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ส่วนด้านการบริหารจัดการ มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโดยรวมในระดับมาก ประกอบด้วยกิจกรรม Self-creative Student Activity ทบทวนบทเรียน 2 สัปดาห์ ก่อนสอบกลางภาคและปลายภาค การจัดกิจกรรมพบรองคณบดีฝ่ายวิชาการ เพื่อเตรียมความพร้อมในแต่ละภาคการศึกษาในครั้งแรกของทุกภาคการศึกษา และกิจกรรมพบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการช่วงต้นของแต่ละภาคการศึกษา ในการจัดกิจกรรมมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนักศึกษาคอยดูแลและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตให้เป็นไปด้วยความราบรื่น และมีการจัดสถานที่สำหรับจัดกิจกรรม พร้อมกับจัดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม และมีการกำหนดตารางเวลาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในแต่ละคาบตลอดภาคเรียนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร จันทรเพชร (Janphet, 2013: 54-59) ที่ว่ามหาวิทยาลัยควรมีการจัดการที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา สนับสนุนส่งเสริมด้านการดำเนินงาน จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก จัดสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้ทราบล่วงหน้าอย่างทั่วถึง และสอดคล้องกับ (Peltier 2014: 172) ที่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายวิชาการ และกิจการนักศึกษา ในด้านของความท้าทายในงาน และการร่วมมือกันทำงาน เพื่อความสำเร็จในด้านการพัฒนานักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ภายใต้คำแนะนำและร่วมมือกันของทุกฝ่าย จะช่วยให้การดำเนินงานพัฒนานักศึกษาระดับอุดมศึกษาสามารถประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1943: 96) ที่กล่าวถึงความต้องการสูงสุดด้านความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตของ

มนุษย์ ในส่วนของเกณฑ์ที่กำหนดในการเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินผล การให้ผลย้อนกลับ และการชดเชยเวลา การเข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม เกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา การประเมินผลและการแจ้งผลการเข้าร่วมกิจกรรม และเกณฑ์การผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับ (Bacsa and other, 2016: 33-34) ที่มีผลการศึกษาว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาเป็นการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบในงานให้แก่นักศึกษา ในการสร้างนิสัยการทำงานที่เข้มแข็ง สร้างความภูมิใจในผลงานและความสำเร็จที่เกิดจากความพากเพียร สร้างสถานะทางสังคมให้มีวุฒิภาวะในความเป็นผู้นำ มีเกรดเฉลี่ยสูงขึ้น มีทัศนคติที่ดี และมีค่านิยมในชีวิตที่ดี ในด้านความพึงพอใจต่อแผนกิจกรรมตามกรอบแนวคิดของการพัฒนานักศึกษาเภสัชศาสตร์ในแต่ละช่วงชั้นปี ที่กำหนด ในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ดลदनัย สุวรรณรอด (Suwanrod, 2012: 73-80) ที่ว่า นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือแรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้มีพฤติกรรมที่จะเกิดสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ตามวัตถุประสงค์ของตนเองที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่ 1 พึงพอใจต่อแผนกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การแนะนำและสร้างความภูมิใจในวิชาชีพ รองลงมาคือ การปรับตัว การใช้ชีวิต และการเรียน ในมหาวิทยาลัย อันดับที่สามเป็นการรู้จักตนเองและการกำหนดเป้าหมายในชีวิต สอดคล้องกับ (Rhoads and Dehaan, 2011: 23-35) ที่ว่า การสร้างแรงบันดาลใจในการเข้าร่วมกิจกรรมจะช่วยให้เกิดการสร้างทัศนคติที่ดี ในการเรียนรู้ด้วยตัวของตัวเอง ในการเกิดผลกระทบเชิงบวกในอนาคต และเป็นการนำไปสู่กิจกรรมนักศึกษา เพื่อสร้างประสบการณ์สำหรับตนเองในอนาคต ส่วนชั้นปีที่ 2 พึงพอใจต่อแผนกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า 3 อันดับแรก คือ การสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รองลงมาคือ การเสริมทักษะ การคิดในรูปแบบต่าง ๆ และอันดับสามเป็นการค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำรายงาน สอดคล้องกับ (Bacsa and other, 2016: 33-34) ที่ว่า กิจกรรมนักศึกษาจะช่วยส่งผลด้านปัญญาและคุณธรรมในระดับที่สูงขึ้น เสริมในด้านวิชาการ วุฒิภาวะ ความคิดริเริ่ม มนุษย์สัมพันธ์ พัฒนาอารมณ์ การมองโลกในแง่ดี และมีค่านิยมในชีวิตที่ดี ส่วนชั้นปีที่ 3 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อแผนกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า 3 อันดับแรก คือ หลักในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข และมารยาทในสังคม รองลงมาคือ การทบทวนความรู้ด้านความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ และอันดับสามเป็นทักษะการตัดสินใจ สอดคล้องกับ ประกายดาว อนุพงศ์สมิทธิกร (Anupongsmithikorn, 1993: 50-55) ที่ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้สามารถทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก เมื่อได้รับการตอบสนองในรูปแบบที่พึงพอใจ และความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคล ในการตัดสินใจในการแสดงออกของพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับในสังคม เพื่อความรู้สึกปลอดภัยและได้รับการยอมรับจากสังคม ในชั้นปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อแผนกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า 3 อันดับแรก คือ การรู้จัก เข้าใจ และยอมรับตนเอง รองลงมาคือ การสร้างวิถีคิดและปฏิบัติแบบเภสัชกร อันดับสามเป็นการแต่งกายอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ (Kotler and Armstrong, 2002: 55-56) ที่ว่า สิ่งจูงใจ (Motive) หรือแรงขับที่เกิดขึ้นภายในตนเองจะเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับแต่แรงขับ ดันบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยา (Biological) ที่เกิดจากความต้องการทางจิตวิทยา (Psychological)

เช่น ความต้องการได้รับการยอมรับ (Recognition) การยกย่อง (Esteem) ทำให้เกิดแรงขับที่สามารถจูงใจให้บุคคลมีวิธีคิด เลือกริธีปฏิบัติ ตลอดจนแสดงพฤติกรรมที่พึงพอใจ เหมาะสม และได้รับการยอมรับ ส่วนชั้นปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อแผนกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า 3 อันดับแรก คือ การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ในสังคมอย่างมีความสุข ความสามารถในการเจรจาต่อรอง รองลงมาคือ ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล อันดับสามเป็นทักษะการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับ จตุพร จันทร์เพชร (Janphet, 2013: 54-59) ที่ว่าการมีส่วนร่วมของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพร้อมกัน การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณอาจเกิดจากเวลาในการอยู่ร่วมกันเพื่อทำความรู้จัก ทำความเข้าใจเรียน และรู้สึกเข้ากันได้ เป็นต้น ส่วนในเชิงคุณภาพเกิดจากความเข้าใจในสถานภาพของตนเองและผู้อื่น การได้รับการยอมรับ ความร่วมมือในการทำงาน ความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง รวมทั้งการพัฒนาที่เกิดขึ้นในตน ที่สร้างบุคลิกภาพของนักศึกษาที่เกิดจากโปรแกรมการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เข้าร่วม และชั้นปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อแผนกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ จรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาคือ ความพึงพอใจในการเตรียมตัวสมัครงาน อันดับสามคือ ความพึงพอใจในการตั้งเป้าหมายและอุดมการณ์ชีวิต สอดคล้องกับ หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (Faculty of Pharmacy Silpakorn University, 2017: 5-20) ที่ว่า สร้างเภสัชกรที่มีความรู้ความเข้าใจปัญหาสาธารณสุขและตระหนักถึงบทบาทของเภสัชกรที่ร่วมแก้ปัญหาด้วยความรู้ในศิลปวิทยาสมกับการเป็นเภสัชกรที่ดี เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม ยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ และตระหนักว่า “วิชาชีพเภสัชกรรม” เป็นวิชาชีพที่ต้องเรียนรู้ฝึกศึกษาตลอดชีวิต มีความสามารถพอศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองต่อไปได้ ตลอดจนสามารถจัดการตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และมีความตระหนักรู้ในการพัฒนาคุณภาพของตนเอง วิชาชีพ รองลงมาตามพันธกิจและภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเจตนารมณ์ของสายวิชาชีพการคุ้มครองผู้บริโภค มีทักษะวิชาชีพจำเป็นในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธาศุภสมิต (Supasamit, 2009: 18-20) ที่กล่าวว่า “กิจกรรมนักศึกษา” ยังเป็นกระบวนการที่ดำเนินการโดยคณะและองค์กรนักศึกษาที่มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติและทักษะทางปัญญา เพื่อพัฒนาสู่คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา กิจกรรมนักศึกษาควรเสริมทักษะการใช้ชีวิตด้านการทำงาน การบริหารชีวิต การปรับตัว และอารมณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้เปิดมุมมองจากโลกภายนอก ทำให้ได้แรงบันดาลใจ มีกำลังใจ มีความน่าสนใจ ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ สนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริง นอกเหนือจากการบรรยาย ทำให้ได้เปิดโลกกว้าง สร้างความตระหนักในหน้าที่ บทบาทความรับผิดชอบ มารยาท และสร้างความคิดเชิงบวก สอดคล้องกับ วนิดา เจียรณัย (Jearanai, 2004: 1-8) ที่ว่า ปัจจัยภายนอกและกระแสโลกาภิวัตน์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลและมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า การจัดกิจกรรมตอบสนองตามความสนใจ เช่น จัดทัศนศึกษานอกสถานที่ ปลูกป่าชายเลน เก็บขยะปลูกฝังจิตสำนึก สร้างสัมพันธ์ที่ดี และกิจกรรมปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพและหน้าที่เภสัชกรตั้งแต่ปี 1 เพื่อตระหนักในวิชาชีพ สอดคล้องกับ (Delany and other, 2019: 52-61) ที่ว่า วิทยาลัย

มีการแสดงออกด้านลักษณะของบุคคล แนวคิดด้านสร้างสรรค์ การเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของวัยรุ่นเกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์อย่างชัดเจน รวมทั้งกิจกรรมที่สนุกสนานจะช่วยสร้างมิตรไมตรีต่อเพื่อน ๆ รวมทั้งควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา และจัดกิจกรรมให้ได้ทดลองปฏิบัติจะช่วยสร้างความน่าสนใจมากขึ้น สอดคล้องกับ (Rhoads and Dehaan, 2011: 23-25) ที่ว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติดีสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มองเห็นผลกระทบเชิงบวกในปฏิสัมพันธ์ที่ดีและส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมนักศึกษาควรคำนึงถึงความสอดคล้องด้านนโยบายทั้งมหาวิทยาลัย คณะวิชา ตลอดจนปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ รวมทั้งคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างชัดเจน โดยชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตจริง
2. กิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต ควรสอดคล้องกับด้านวิชาชีพของคณะวิชา เพื่อเชื่อมโยงให้นักศึกษานำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการทำงานหรือการประกอบอาชีพในอนาคต
3. หน่วยงานที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา เช่น กิจการนักศึกษา สถานที่จัดกิจกรรม การเงิน การดูแลโครงการนักศึกษา นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการอำนวยความสะดวกและต้องมีความสามารถในการให้คำปรึกษา และชี้นำการพัฒนาด้านทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตอย่างรอบด้าน
4. การต่อยอดทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิต ช่วยจัดการเชื่อมโยงความคิด และพัฒนาความสามารถต่อไปในเรื่องต่าง ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. วิจัยเพื่อหาวิธีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตในรูปแบบของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ตามธรรมชาติการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อเป็นต้นแบบของกิจกรรมนักศึกษา
2. วิจัยเพื่อหาความพึงพอใจในรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิต เพื่อพัฒนาระบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสม
3. วิจัยเพื่อค้นหาแนวทางส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการใช้ชีวิตตามความต้องการผู้บัณฑิต
4. วิจัยเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่วิชาชีพในอนาคต และเปรียบเทียบการนำทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิตจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปใช้จริง

กิตติกรรมประกาศ งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากเงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

References

- Anupongsmithikorn, P. (1993). **Satisfaction of Basic Influence Factors to Living Lives**. Master of Social Science Thesis Program in Sociology and Anthropology Graduated School Chiang Mai University. (in Thai)
- Bacsa, J. and other. (2016). **The Extracurricular Activities of The BSA Students: Implications to Their School Performance**. [Online]. Retrieved January 16, 2018, from <https://www.coursehero.com/file/52738527/researchdocx/>.
- Delany, D. E., Cheung, R. R., Takahashi, Y. and Cheung, C. S. (2019). “Adolescents’ Implicit Theories of a Creative Person: A Longitudinal Investigation in Three Countries”. **Creativity Research Journal** 31(1): 52-61.
- Faculty of Pharmacy Silpakorn University. (2017). **Doctor of Pharmacy Curriculum (Developed Curriculum)**. 5-20. (in Thai)
- Janphet, J. (2013). **Factor That is Influential Participating in Both of Outside Activity and within The University at Phetchabun Rajabhat University of Vocational students in The Phetchabun**. Research from Budget of Phetchabun Rajabhat University. Phetchabun Rajabhat University. 54-59. (in Thai)
- Jearanai, W. (2004). **Dicistion Factors to Affected Participation in Student’s Activities Relating: Faculty of Physical Education Srinakharinwirot University**. Independent Study Faculty of Education Graduate School Srinakharinwirot University. 1-8. (in Thai)
- Kotler, P. and Armstrong, G. (2002). **Principle of Marketing**. USA: Prentice-Hall.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”. **Journal of Educational Measurement** 30(3): 607-610.
- Maslow, A.H. (1943). **A Theory of Human Motivation**. Psychological Review 50: 370-96.
- Ministry of Education. (2006). **Desired Characteristics of Graduates**. Announcement. (in Thai)
- Peltier, M. (2014). **The Impact of Faculty Perception of Student Affairs Personnel on Collaborative Initiatives**. [Online]. Retrieved January 16, 2018, from <https://digitalcommons.unl.edu/cehsedaddiss/172/>.
- Rhoads, K. and Dehaan, J. (2011). **Enhancing Student Self-Study Attitude and Activity with Motivational Techniques**. [Online]. Retrieved January 20, 2018, from https://sisaljournal.org/archives/sep13/rhoads_dehaan/.

-
- Student Affair's Faculty of Pharmacy Silpakorn University. (2018). **Activity Participation Criteria of Pharmacy Students Silpakorn University Doctor of Pharmacy Curriculum (Developed 2009)**. Faculty of Pharmacy's Anouncement. 1-3 pages. (in Thai)
- Supasamit, S. (2009). **Factors Affecting Motivation to Participate in Student Activities of The Fourth Level, Secondary Grades 4 – 6 Students at Patumwan Demonstration School of Srinakharinwirot University in Patumwan District, Bangkok**. Master of Education Thesis Program in Psychology Graduated School Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Suwanrod, D. (2012). **Factors that Influenced the Decision Making of Public High School Students in Bangkok to Study in Bachelor's Degree, International Program**. Chiang Mai: Faculty of Economics Chiang Mai University. (in Thai)